

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้กำหนดให้ประเทศไทยมีการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินในรูปของรัฐเดี่ยวเพื่อรักษาความเป็นเอกภาพในการบริหารประเทศ ทำให้การบริหารราชการในส่วนภูมิภาคโดยเฉพาะระดับจังหวัดมีความสำคัญมากเพราะเป็นส่วนของการบริหารที่เชื่อมต่อระหว่างนโยบายการพัฒนาและการบริหารประเทศในระดับชาติกับการบริหารราชการในส่วนท้องถิ่น ในสมัยอดีตการบริหารราชการจะเป็นลักษณะของการที่ภาครัฐกำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการต่างๆมาจากศูนย์กลางหรือมาจากบนลงล่าง(Top - Down Approach) ซึ่งจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ ทำให้เกิดความสูญเสียและสิ้นเปลืองทรัพยากร ซึ่งถือเป็นบทเรียนให้แก่ผู้บริหารและประชาชน การนำหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาบริหารราชการในระดับจังหวัด จะทำให้เกิดประโยชน์สำหรับข้าราชการผู้ปฏิบัติและก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยรวม

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม(Participatory Governance) หมายถึง การนำเอาหลักคิดหลักปรัชญาของการมีส่วนร่วมของประชาชน มาประยุกต์ใช้ในการจัดระบบการบริหารราชการด้วยการกำหนดขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน และการจัดโครงสร้างของการบริหารราชการ ให้เป็นระบบเปิดที่ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม(Public Participation) อันจะนำไปสู่การบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และหลักการการบริหารบ้านเมืองที่ดีตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กล่าวคือ การบริหารงานที่เปิดเผย โปร่งใส เป็นธรรม และเป็นประชาธิปไตย โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน นับตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมเสนอความคิดเห็น ร่วมเป็นกรรมการในการตัดสินใจของส่วนราชการ ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของราชการ ร่วมตัดสินใจในการกำหนดโครงการหรือนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน

เพื่อเป็นการผลักดันการบริหารราชการ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ซึ่งเป็นการบริหารราชการที่จะนำไปสู่การตอบสนองความต้องการของประชาชน สร้างให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนอย่างยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร.) ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการสร้างระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมระดับจังหวัด โดยต้องการวางรากฐานความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบราชการสู่ราชการในระบบเปิด คือการปรับกระบวนการทัศน์ของข้าราชการระดับจังหวัด โดย

วิธีดำเนินการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบ กระบวนการ นวัตกรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนแก่ตัวแทนหน่วยงานระดับจังหวัด โดยจะใช้เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นให้เหมาะสมกับบริบทข้าราชการ และให้บุคลากรที่ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้ผ่านการสนับสนุนทางวิชาการจากนักวิชาการในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาและผ่านการสนับสนุนทางการเงินเบื้องต้นจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ไปขยายผลสู่ข้าราชการของจังหวัดและประชาชนในพื้นที่ด้วยการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติในรูปของโครงการส่งเสริมการสร้างระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขึ้นในระดับจังหวัด
2. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมระดับจังหวัดให้กับข้าราชการและประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

วิธีดำเนินการ

1. จัดอบรมความตัวแทนจังหวัดและนักวิชาการที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
2. แต่งตั้งนักวิชาการให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและกระตุ้นให้จังหวัดจัดทำข้อเสนอโครงการ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้าราชการระดับจังหวัดมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำงานในระบบเปิดมากขึ้น
2. ประชาชนในจังหวัดมีความเข้าใจในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมและมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารราชการอย่างเป็นรูปธรรม

ระยะเวลาดำเนินการ

กันยายน 2550 – มีนาคม 2551